

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

49

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції
Забезпечення якості вищої освіти

ОДЕСА, 2018

Матеріали друкуються відповідно до рішення 49-ї науково-методичної конференції ОНАХТ «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 11–13 квітня 2018 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Букарос А.Ю., канд. техн. наук, доцент,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Кручек О.А., канд. техн. наук, доцент,
Агеєва І.М., канд. екон. наук, доцент,
Дишкантюк О.В., канд. техн. наук, доцент,
Жихарева Н.В., канд. техн. наук, доцент,
Котлик С.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Саркісян Г.О., канд. техн. наук, доцент,
Світий І.М., канд. техн. наук, доцент,
Соц С.М., канд. техн. наук, доцент,
Шарахматова Т.Є., канд. техн. наук, доцент,
Шпирко Т.В., канд. техн. наук, доцент,
Риженко Л.Д., методист

ГОЛОВНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА	
А.О. Соловей, Т.С. Ботіка	137
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	
С.Ю. Вігуржинська	139
АПРОБАЦІЯ ДЕЯКИХ ШЛЯХІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	
Т.В. Стрікаленко, О.О. Коваленко	140
НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПІДГО- ТОВКИ ФАХІВЦІВ	
М.М. Зацеркляний, Ю.В. Семенюк, Т.Б. Столевич	142
РАНЖУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНЮВАН- НЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
М.Л. Орлова, С.Г. Ярмоменко	146
ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕ- ЗУЛЬТАТІВ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ВИГЛЯДІ НЕЧІ- ТКИХ ПРОГНОЗІВ	
В.А. Шалений	149
ПОШУКИ АКТИВНОГО РОЗВИТКУ	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, І.М. Шипко	151
ЦІННІСТЬ ЯК ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПРИНЦИП НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ	
І.С. Лар'яновський	153
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ СВІТИ	
Д.М. Скрипніченко, І.О. Климентьєва	155
РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ПІДВИЩЕННІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
Ю.Д. Чумаченко, М.О. Ковальов	157
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАПОРУКА ЇЇ ЯКО- СТІ	
О.В. Тарасова	160
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА САМООСВІТА ЯК ФА- КТОРИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ	
С.А. Дмитрашко	162
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТВОРЕННІ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Т.В. Стрікаленко	164
ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ - ВАЖЛИВА СКЛА- ДОВА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	
В.М. Лисюк, З.М. Сахарова, О.О. Фесенко	166
МАРКЕТИНГОВА СКЛАДОВА У ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОРОБКІВ	
О.В. Ольшевська, Н.Р. Кордзая	168

2. Бондаренко Н. Б. Мотиви опанування учнями іноземної мови як засобу самовираження особистості: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Н. Б. Бондаренко. – К., 2002. – 24 с.

3. Лузан П. Г. Формування активності студентів у навчанні. / П. Г. Лузан, А. І. Дьомін, В. І. Рябець – К.: Вища школа, 1998. – 192с.

4. Маркова А. К., Формирование мотивации учения: книга для учителя / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов. – М.: Просвещение, 1990. – 192 с.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАПОРУКА ЇЇ ЯКОСТІ

О.В. Тарасова

Визначальним фактором розвитку та необхідною умовою успішного існування будь-якої країни визнається якість освіти. На сьогодні якість освіти є національним пріоритетом, важливим фактором і передумовою забезпечення національної безпеки держави, додержання міжнародних норм і вимог законодавства України щодо реалізації права на освіту. Якість освіти відстежується за допомогою моніторингу, який у галузі освіти розуміється як систематичні процедури збору даних щодо важливих аспектів освіти на національному, регіональному та місцевому рівнях з метою безперервного відстеження її стану та прогнозу розвитку.

Головною серед проблем розвитку освіти є проблема модернізації її змісту, приведення його у відповідність до найновіших досягнень сучасної науки, культури і соціальної практики. Орієнтуючись на сучасний ринок праці, до пріоритетів освіти відносять вміння оперувати такими технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства, готують молодь до нових ролей у цьому суспільстві. Важливим сьогодні є не тільки вміння оперувати власними знаннями, а й бути готовим змінюватися та пристосовуватися до нових потреб ринку праці, оперувати та управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися впродовж життя.

Освіта сьогодні ставить перед собою нове завдання – сформувати або розвинути в студентів у першу чергу вміння учитись, застосовувати набуті знання та компетенції в повсякденній практичній діяльності. На сьогодні домінують такі тенденції, як запровадження основного ядра знань, своєрідного базового мінімуму, на якому вибудовується подальший комплекс знань, умінь та навичок; формування цілісного сприйняття світу; оновлення змісту традиційних дисциплін; запровадження нових нормативних і спеціальних курсів. І це повною мірою відповідає концепції і духу демократичних перетворень, оскільки передбачає свободу вибору форм навчання, самосвідомість, відповідальність перед самим собою і майбутніми поколіннями.

У зв'язку зі зміною змістових компонентів освіти відбуваються зміни технології їх реалізації. На передній план виходять інформаційні технології, дистанційне навчання, які охоплюють мережі вищих учбових закладів, систему підготовки кадрів та підвищення кваліфікації.

Сьогодні освіта повинна прилаштовуватися до таких ключових чинників, як глобалізація, постійно змінна технологічна ситуація, революція в інформації і комунікації і, як наслідок, прискорення темпу соціальних змін.

Натепер у світі спостерігається інтенсивний процес зміни системних властивостей освітньої системи, підвищення її сприйнятливості до інновацій у науково-технологічній сфері. Цей процес безпосередньо пов'язаний з процесами інформатизації світової спільноти, і відповідно, освіти, що швидко розвивається, як його невід'ємної частини. Знімаються просторово-часові бар'єри і обмеження, що певною мірою служили перешкодами для вільного «відкритого» освітнього процесу, формуються матеріальні, соціальні і психологічні передумови для утворення відкритого типу освіти.

Освіта стає «відкритою системою», тобто – це складна соціальна система, здатна до швидкого реагування у зв'язку з мінливими соціально-економічними ситуаціями, індивідуальними та груповими освітніми потребами і запитами. Вона базується на світоглядних і методологічних засадах відкритості та безперервності процесу пізнання. При осмисленні ідеї відкритої освіти необхідно говорити не про розробку іншого педагогічного змісту, а про використання іншого методологічного підходу до самої його розробки. Основу освітнього процесу у відкритій освіті складає цілеспрямована, контрольована, інтенсивна самостійна робота, з урахуванням можливості вчитися в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи при собі комплект спеціальних засобів навчання і погоджену можливість контакту з викладачем, а також контактів між собою. Метою відкритої освіти є підготовка особистості до повноцінної й ефективної участі у громадській та професійній діяльності в умовах інформаційного та телекомунікаційного суспільства.

Пріоритетними напрямками державної політики щодо розвитку освіти та з погляду її доступності є створення ринку освітніх послуг і його науково-методичне забезпечення. Реалізація зазначеного права чи принципу рівного доступу передбачає прозорість, наступність системи освіти всіх рівнів, гнучке врахування демографічних, соціальних, економічних змін.

В умовах глобалізаційних процесів, взаємопроникнення ринків праці та інтернаціоналізації національних економік освіта розглядається як своєрідний ключ до майбутнього економічного процвітання, рушійна сила науково-технічного прогресу та паспорт індивідуального успіху. Надзвичайно важливою проблемою у цьому контексті стає проблема забезпечення високої якості та відкритості освіти, рівного доступу до неї громадян як провідної демократичної вимоги до освітніх систем.

Якісна освіта розглядається сьогодні як один з індикаторів високої якості життя, інструмент соціальної та культурної злагоди, економічного зрос-

тання та декларується як на міжнародному, так і вітчизняному рівнях. Будь-яка держава, що дбає про свій рейтинг цивілізованості у світі та про своє майбутнє, повинна розробляти стратегію і тактику управління якістю освіти.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА САМООСВІТА ЯК ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ

С.А. Дмитрашко

Інформаційне суспільство змінює методи навчання. Сучасна педагогіка і психологія вищої освіти шукає найбільш ефективні методи навчання, в першу чергу, ті, що стимулюють пізнавальну активність, посилюють пошукові та аналітичні навички студентів, навчають роботі з різноманітним науковим і псевдонауковим матеріалом при виконанні дослідницьких проектів.

Методи навчання можна поділити за критерієм взаємодії викладача і студента:

- **Пасивні:** викладач є основною діючою особою, керує та спрямовує хід заняття, студенти пасивно сприймають матеріал;
- **Активні:** взаємодія викладача і студента орієнтована на активну участь студента в занятті;
- **Інтерактивні:** відбувається не лише взаємодія викладач – студент, а також студент – студент, що технологічно означає активну взаємодію студентів у процесі освіти, відповідно дозволяє працювати в дослідницьких групах, спільно шукати креативні рішення, виконувати творчі завдання, а також стимулює розвиток навичок самостійної роботи. До інтерактивних методів навчання можна віднести:
 - **Лекції:** проблемні лекції, лекції прес-конференції, лекції із запланованими помилками;
 - **Семінари:** групові дискусії, ділові ігри, тренінги, проектування, змагання малих груп, відкритий форум, обговорення проблем за круглим столом.

Інтерактивні методи навчання дозволяють одночасно досягнути декількох результатів. Робота в групі навчає умінню взаємодіяти заради досягнення мети, розуміти іншу точку зору, співпрацювати, вибудовувати стратегію партнерства замість авторитарної стратегії ієрархічних стосунків. Усвідомлення особистої відповідальності за внесок у групову роботу виховує нестандартне мислення, наприклад, при необхідності знайти вихід з проблемної ситуації. Постійна взаємодія з іншими учасниками навчального процесу привчає до толерантного ставлення до опонентів та уміння сприймати іншу точку зору як ще один шлях пошуку істини, а не особисту неповагу. Отже, інтерактивні методи навчання успішно формують навички взаємодії та самостійності.

Саме в самостійності, як необхідної умови сучасної освіти, є резерв розкриття потенціалу здібностей студентів. Інтерактивні методи навчання за-